

DREPTUL LA SĂNĂTATE A PERSOANELOR DIN CUSTODIA CENTRELOR DE PLASAMENT A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, este aplicabilă inclusiv în locurile unde persoanele sunt ținute în custodie, sunt internate din motive medicale, sau unde minorii sunt privați de libertate de o autoritate publică. Prestarea serviciilor medicale pentru persoanele în custodie reprezintă o responsabilitate a Statului.

Drepturile Pacientului se înscriu în Drepturile Fundamentale ale Omului. Acestea promovează responsabilitatea pacienților, susținută de dreptul natural la viață, integritate corporală și sănătate în cadrul sistemului de sănătate.

Prin **drepturile pacientului** se înțeleg toate posibilitățile de care dispune persoana pentru a-și apăra interesele în calitatea sa de pacient. Oricărui drept al pacientului îi corespunde o obligație a medicului, a instituției medicale, a autorității publice sau a statului de a-l asigura. Drepturile pacientului presupun accesul echitabil la servicii medicale, calitatea serviciilor medicale, respectarea pacientului ca ființă umană, a demnității și integrității sale.

Cele 14 drepturi fundamentale ale pacienților din Carta Europeană a Drepturilor Pacienților

	Descrierea standardelor	Contextul sănătății în custodie
DREPTUL LA PREVENIRE	Fiecare individ are dreptul la servicii de sănătate preventive.	<ul style="list-style-type: none"> Examinări medicale la fiecare intrare și ieșire; Examinări medicale la admitere și pe parcursul deținerii pentru depistarea bolilor infecțioase (Tuberculoză, infecția HIV, hepatite virale și altele) și problemelor de sănătate, inclusiv mintală; Condiții adecvate de detenție (cazare, alimentare, alimentare dietetică și conform vârstei, produse igienice și sanitare).
DREPTUL DE ACCES LA SERVICII DE ÎNGRIJIRE A SĂNĂTĂȚII	Fiecare individ are dreptul de acces la servicii de sănătate de care are nevoie. Sistemele de sănătate trebuie să garanteze tuturor indivizilor acces egal, fără discriminare de ordin financiar sau în funcție de locația în care se află pacientul, boala sau momentul în care are nevoie de îngrijiri medicale sau orice alt criteriu protejat de lege.	<ul style="list-style-type: none"> Cabinete medicale în fiecare instituție; Accesul gratuit la medicamente și investigații în corespundere cu Protocoalele și ghidurile aprobate de Ministerul Sănătății; Asigurarea examinărilor și consultațiilor medicale în instituții medico-sanitare publice; Asigurarea dreptului persoanei la medic privat ori din cont propriu, adițional la serviciile oferite de către autorități; Acces 24/24 ore la serviciul 112.
DREPTUL LA INFORMARE	Fiecare individ are dreptul să acceseze orice fel de informație cu privire la stadiul bolii sale, la îngrijirile medicale specifice, modul în care poate beneficia de acestea, precum și la cercetările științifice și inovațiile tehnologice disponibile.	<ul style="list-style-type: none"> Informarea cu referire la riscurile potențiale pentru sănătate și metode de reducere, diminuare ori excluderea lor; Accesul la informație cu referire la starea sa de sănătate, boala și metodele de tratament accesibile în instituție și disponibile în comunitate; Accesibilitatea materialelor informaționale pe suport de hârtie, audio, video în limba înțeleasă de persoană; Informarea oferită din diferite surse – autorități, organizații neguvernamentale, de la egal la egal.
DREPTUL LA CONSIMȚĂMÂNT	Fiecare individ are dreptul să cunoască toate informațiile care ar putea să-l ajute în luarea deciziilor legate de propria stare de sănătate. Această informare a pacientului este o condiție obligatorie pentru orice procedură sau tratament, inclusiv în legătură cu decizia pacientului de a participa la studiile clinice.	<ul style="list-style-type: none"> Oferirea serviciilor medicale în baza consimțământului informat, în limba înțeleasă pentru a-l ajuta în luarea deciziei; Informarea cu referire la reacțiile adverse, riscuri ale administrării ori consecințele refuzului tratamentului; Accesul la inovații tehnologice și studii clinice cu condiția deciziei pozitive a Comitetului de evaluare etică a cercetării și consimțământ informat benevol.
DREPTUL LA LIBERA ALEGERE	Fiecare individ are dreptul de a alege liber între diverse opțiuni terapeutice și furnizori de îngrijiri de sănătate, pe baza unei informări adecvate.	<ul style="list-style-type: none"> Oferirea informației privitor la opțiunile de tratament disponibile pentru starea sa de sănătate în cadrul instituției de rezidență și altor instituții medico-sanitare publice;
DREPTUL LA INTIMITATE ȘI CONFIDENȚIALITATE	Fiecare individ are dreptul la confidențialitatea informațiilor personale, inclusiv informațiilor legate de starea sa de sănătate, diagnosticul potențial sau opțiunile terapeutice. De asemenea, pacientul are dreptul la intimitate în timpul examenelor medicale, consultațiilor și intervențiilor medicale sau chirurgicale.	<ul style="list-style-type: none"> Examinarea medicală confidențială, fără prezența sau sub supravegherea personalului nemedical; Oferirea accesului la informațiile personale privind starea de sănătate către persoane terțe (de exemplu avocat, ori rude) doar prin acordul scris cu menționare expres a stării de sănătate; Respectarea prevederilor eticii medicale.
DREPTUL LA RESPECT PENTRU TIMPUL PACIENȚILOR	Fiecare individ are dreptul de a primi tratamentul necesar în timp util. Acest drept se aplică fiecărei etape de tratament.	<ul style="list-style-type: none"> Izolarea, transferul către instituții medicale și includerea în tratament a persoanelor cu boli infecțioase în timp cât mai restrâns; Escortarea separată a persoanelor suspecte ori confirmate cu boli infecțioase; Accesul la serviciul 112 în cazul lipsei personalului medical în instituție ori de câte ori este necesar; Instruirea personalului medical în vederea calificării și menținerii competenței profesionale.
DREPTUL LA ÎNGRIJIRI CALITATIVE DE SĂNĂTATE	Fiecare individ are dreptul la îngrijiri de sănătate de înaltă calitate, ce au la bază specificații, protocoale și standarde precise.	<ul style="list-style-type: none"> Respectarea Protocoalelor și ghidurilor medicale privind conduita cazului pentru diagnostic, tratament, îngrijire, suport și reabilitare; Acreditarea serviciilor medicale din cadrul Centrelor de Plasament Temporar a Persoanelor cu Dizabilități în calitate de prestator de servicii de către Consiliul Național de evaluare și acreditare în sănătate.
DREPTUL LA SIGURANȚĂ	Fiecare individ are dreptul de a fi protejat împotriva oricăror daune de funcționare deficitară a serviciilor de sănătate, malpraxis sau erori medicale. De asemenea, fiecare individ are dreptul la servicii medicale și tratamente care se ridică la cele mai înalte standarde de siguranță.	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea echipamentelor și consumabilelor sterile, inclusiv stomatologice; Dreptul de a reclama funcționarea deficitară a serviciilor de sănătate, malpraxis sau erori medicale către conducere, mecanismele naționale și internaționale de apărare a drepturilor omului; Asigurarea cu medicamente sigure, termene de valabilitate și condiții de păstrare corespunzătoare; Dreptul de a solicita opinia unui medic independent, adițional oricăror servicii asigurate de autorități.
DREPTUL LA INOVAȚIE	Fiecare individ are dreptul de a avea acces la proceduri inovatoare, inclusiv proceduri de diagnostic, în conformitate cu standardele internaționale, indiferent de considerentele economice sau financiare implicate.	<ul style="list-style-type: none"> Asigurarea accesului la toate serviciile și procedurile inovatoare de diagnostic și tratament prin informare, acompaniere și referire către instituții medicale din afara locului de plasament temporar reieșind din nevoile persoanei; Includerea benevolă în cercetări clinice în baza deciziei Comitetului de evaluare etică a cercetării; Informarea accesibilă privind modul de accesare a serviciilor medicale de performanță înaltă, din cont propriu, ori în calitate de opinie alternativă.
DREPTUL DE A EVITA SUFERINȚA ȘI DUREREA	Fiecare individ are dreptul de a fi protejat împotriva oricărei forme de durere sau suferință inutilă în oricare dintre stadiile bolii.	<ul style="list-style-type: none"> Accesul la tratamente și îngrijiri paliative conform reglementărilor naționale; Accesul la tratamente de uz compasional și medicamente din studii clinice conform reglementărilor și evaluării etice a cercetării.
DREPTUL LA TRATAMENT PERSONALIZAT	Fiecare individ are dreptul la diagnostic și tratament individualizat pe cât este posibil, în funcție de nevoile sale personale.	<ul style="list-style-type: none"> Accesul la Protocoale și Ghiduri de tratament naționale și respectarea prevederilor lor în raport cu situația persoanei; Dreptul de a participa benevol în cercetări și studii clinice, aprobate de Consilii de evaluare etică a cercetării.
DREPTUL LA RECLAMAȚIE	Fiecare individ are dreptul de a reclama oricând consideră că i s-au cauzat daune și are dreptul să primească răspuns sau orice altă formă de feedback.	<ul style="list-style-type: none"> Depunerea petițiilor către administrația locului de plasament și organele ierarhic superioare; Depunerea petițiilor către autoritățile publice centrale (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății etc) și organizații din domeniul drepturilor omului (Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul de Egalitate și ONG-uri) Dreptul la comunicare confidențială cu organele de monitorizare a locurilor de detenție (Consiliul pentru Prevenirea Torturii, Ombudsman).
DREPTUL LA COMPENSAȚIE	Fiecare individ are dreptul de a primi compensația potrivită, într-o perioadă de timp rezonabil de scurtă, dacă a suferit vreo daună morală, fizică sau psihologică cauzată de serviciile de sănătate la care a apelat.	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea mecanismelor și remediilor naționale de compensare; Solicitarea de informații și copii ale documentației medicale personale; Depunerea de petiții către organisme internaționale.

Acest material informativ a fost elaborat și publicat de Centrul pentru Sănătate și Dezvoltare Comunitară (AFI) cu sprijinul Comitetului Helsinki din Țările de Jos în cadrul Programului de Solidaritate COVID-19, cu asistența financiară a Uniunii Europene. Conținutul acestui document este responsabilitatea exclusivă a ONG-ului AFI și în niciun caz nu poate fi considerat ca reflectând poziția Uniunii Europene.